

ΠΡΕΛΟΥΔΙΟ

ΕΝΑ ΣΧΕΔΟΝ ΑΘΕΑΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

«ΟΛΟΙ ΜΕ ΡΩΤΑΝΕ ΤΙ ΝΟΜΙΖΩ ότι συνέβη στον Ρότζερ», είπε η Βερόνικα Κρόιντον, «και αν δεν τους απαντήσω αμέσως, σπεύδουν γεμάτοι προθυμία να μου πουν τη δική τους άποψη. Μήπως έπαθε καρδιακή προσβολή όταν είχε βγει για περπάτημα; Λες και οι αστυνομικοί δεν το είχαν σκεφτεί ήδη αυτό, λες και δεν είχαν κάνει εξονυχιστική έρευνα για τον εντοπισμό του στο δάσος δίπλα στην οδό Φάουντερς. Λες και, επειδή είχε πατήσει τα εξήντα πέντε, η καρδιά του ήταν ωρολογιακή βόμβα έτοιμη να σκάσει. Και αν δεν είχε πάθει καρδιακή προσβολή, τότε θα ήταν εγκεφαλικό ή κάτι παρόμοιο, ένα ανεύρυσμα ίσως. Λες και ο Ρότζερ δεν έτρεχε οκτώ χιλιόμετρα κάθε μέρα· λες και δεν είχε το σώμα σαραντάρη. Πίστεψέ με, το ξέρω από πρώτο χέρι αυτό». Σήκωσε τα χέρια της από τον γεμάτο νεροχύτη και μου έδωσε ένα πιάτο.

Καθώς το σκούπιζα με την πετσέτα, είπα: «Σίγουρα καταλαβαίνεις ότι...»

«Ότι κάποιοι νομίζουν πως εγώ τον ξεθέωσα;»

«Όχι», είπα, αν και υπέθετα πως υπήρχε μια δόση αλήθειας στη δήλωσή της. Στο ξεκίνημα της σχέσης της με τον Ρότζερ, τον άντρα που έγινε τελικά σύζυγός της, η Βερόνικα Κρόιντον ήταν τελειόφοιτη στο πανεπιστήμιο και πάνω από τριάντα χρόνια νεότερή του, σχεδόν σαράντα, μικρότερη από τον γιο του από τον πρώτο του γάμο. «Όχι», επανέλαβα, βάζοντας το πιάτο στο

ντουλάπι. «Σκεφτόμουν ότι έμφραγμα μπορεί να πάθει κανείς σε οποιαδήποτε ηλικία».

«Ίσως», είπε η Βερόνικα, «αλλά δεν είμαι σίγουρη. Αν τους άκουγες πώς μιλούσαν, πώς χαμήλωναν τις φωνές τους μια οκτάβα, λες και έθιγαν ένα ευαίσθητο θέμα — τις λεπτομέρειες της σεξουαλικής μας ζωής, πράγμα το οποίο έκαναν έμμεσα. Ακούγονταν απίστευτα αδιάκριτοι.

»Όχι ότι δεν υπάρχουν και χειρότεροι», συνέχισε, δίνοντάς μου άλλο ένα πιάτο. «Αυτοί που με κοιτάζουν κατάματα και δηλώνουν ότι ο Ρότζερ προφανώς με άφησε για κάποια άλλη. Περίπου το εβδομήντα τοις εκατό απ' αυτούς υποστηρίζουν ότι επέστρεψε στην Τζοάν· το υπόλοιπο τριάντα τοις εκατό ότι βρήκε κάποια ακόμα νεότερη. Λες και ο Ρότζερ κι η Τζοάν δεν είχαν χωρίσει χρόνια πριν τον γνωρίσω εγώ· λες κι εκείνη δεν έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι της για να μας δυσκολέψει τη ζωή από τότε που βρεθήκαμε, παρόλο που ουσιαστικά ήταν χωρισμένοι και είχε πλέον ο καθένας τους τη δική του ζωή. Την έχεις γνωρίσει; Την έχεις δει; Φυσικά, την έχεις δει. Γιατί να θέλει ο Ρότζερ να με αντικαταστήσει μ' αυτήν; Και με κάποια νεότερη; Έλεος, λες και αυτή ήταν όλη η σχέση μας — λες κι ο Ρότζερ ήταν ένας μπερμπάντης γέρος που ζούσε την κρυφή του φαντασίωση».

Όλα αυτά τα ενδεχόμενα είχαν περάσει από το μυαλό μου κι από το μυαλό της Ανν, της γυναίκας μου. Πιστεύω πως πρέπει να είχαν περάσει και από το μυαλό όλων στο τμήμα Φιλολογίας στο παράρτημα του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης στο Χιούγκενот, από το μυαλό οποιουδήποτε γνώριζε τον Ρότζερ Κρόιντον. Ωστόσο, ακούγοντάς τα από τα χείλη της Βερόνικα, αισθάνθηκα σαν κατηγορούμενος. Αμέσως μετά την εξαφάνιση του Ρότζερ, στον επόμενο ενάμιση χρόνο, δεν είχαμε επικοινωνήσει με τη Βερόνικα, δεν είχαμε καθίσει στον υπολογιστή να στείλουμε ένα μείλ, ούτε καν μια κάρτα ή ένα γράμμα, ούτε την είχαμε πάρει τηλέφωνο. Δεν είχαμε μιλήσει μαζί της, αλλά είχαμε μιλήσει γι'

αυτήν, τόσο μεταξύ μας όσο και με φίλους μας, αναλύοντας τα διάφορα σενάρια που είχε απαριθμήσει, καθώς και άλλες, πιο παράδοξες εξηγήσεις για την εξαφάνιση του συζύγου της: είχε γίνει μέλος κάποιας αίρεσης· είχε διαφορές με εμπόρους ναρκωτικών· είχε χάσει τα λογικά του και τον είχαν βάλει κρυφά σε ίδρυμα. Τέτοιου είδους συζητήσεις ήταν συνηθισμένες στα πάρτι εδώ και μήνες, και όσο κι αν μου δημιουργούσαν μια ελαφριά δυσφορία, αυτό δεν με εμπόδιζε να παίρνω κι εγώ μέρος. Το γεγονός ότι η Βερόνικα δεν ήταν ποτέ ο πιο εύκολος άνθρωπος για να συνεννοηθείς —ήταν πιο εύκολο να μιλάς για αυτήν παρά να μιλάς μαζί της— μου φάνηκε ξαφνικά ευτελέστατη δικαιολογία. Βάζοντας το πιάτο πάνω από τα υπόλοιπα, είπα: «Απλώς, η συμπεριφορά του Ρότζερ ήταν φοβερά... αλλοπρόσαλλη. Από τότε που σκοτώθηκε ο Τεντ».

Μόλις η Βερόνικα άκουσε το όνομα του μακαρίτη προγόνου της, σταμάτησε, έμεινε με τα χέρια βουτηγμένα μέχρι τους αγκώνες στη σαπουνάδα και το βλέμμα εστιασμένο στο παράθυρο ακριβώς πάνω από τον νεροχύτη. Η νύχτα και τα φώτα της κουζίνας είχαν μετατρέψει το τζάμι σε καθρέφτη, και μπορεί να κοιτούσε απλώς την αντανάκλασή της: σχετικά μακριά κόκκινα μαλλιά πιασμένα σε αλογοουρά, πεταχτά ζυγωματικά προσεκτικά μακιγιαρισμένα (παρόλο που ήμασταν μόνο οι έξι μας και το μωρό στο δείπνο), καστανά μάτια με πράσινους φακούς επαφής, μακριά κρεμαστά σκουλαρίκια που κατέληγαν σε μικρούς, κυκλικούς καθρέφτες. Τα χείλη της, βαμμένα με σκούρο κόκκινο κραγιόν, σφίχτηκαν και είπε: «Ο Τεντ».

«Δεν ήθελα να...»

Η Βερόνικα σήκωσε απότομα το χέρι της για να με σταματήσει, πιτσιλώντας με σαπουνάδες όλο τον πάγκο της κουζίνας. «Το ξέρω», είπε. «Ήταν αλήθεια. Συνέβη. Και, ναι, ο Ρότζερ το έχασε τελείως». Γέλασε πικρά. «Δεν μπορείς να φανταστείς». Στράφηκε προς το μέρος μου και είδα με κατάπληξη δάκρυα να κυλούν

απ' τα μάτια της. «Όλοι με ρωτάνε τι νομίζω ότι συνέβη στον Ρότजर», είπε, «ενώ η αλήθεια είναι ότι ξέρω τι του συνέβη».

«Τι;» Έμεινα άναυδος, ενώ η Βερόνικα σκούπισε τα μάτια με την παλάμη της, ρούφηξε τη μύτη της και συνέχισε το πλύσιμο των πιάτων. Το ότι γνώριζε τι είχε πάθει ο σύζυγός της, αλλά, απ' ό,τι ήξερα, δεν είχε πει τίποτα σχετικό στην αστυνομία, ούτε σε κανέναν άλλον, ήταν... Με άφησε κατάπληκτο. Ξαναβρήκα τη φωνή μου μόνο όταν μου έδωσε το τελευταίο πιάτο χωρίς να κοιτάζει, κι αυτό γλίστρησε από τα δάχτυλά της, με αποτέλεσμα να σκύψω γρήγορα για να το πιάσω πριν σπάσει στα πλακάκια του δαπέδου. Κρατώντας το πιάτο και με τα δύο χέρια, είπα: «Ξέρεις;»

«Ξέρω».

«Μα», είπα κουνώντας ασυναίσθητα το πιάτο, «γιατί δεν είπες τίποτα σε κανέναν;»

Η Βερόνικα πήγε να μου δώσει μερικά μαχαιροπίρουνα. Βλέποντας ότι δεν είχα τελειώσει ακόμα με το σκούπισμα του πιάτου, τα άφησε πάλι στον νεροχύτη, πήρε μια ανάσα και είπε: «Επειδή είναι απίστευτο. Αυτό που συνέβη στον Ρότजर είναι εντελώς απίστευτο».

«Δεν καταλαβαίνω», είπα, βάζοντας επιτέλους το πιάτο στη θέση του και κλείνοντας το ντουλάπι. «Εφόσον ξέρεις πού βρίσκεται ο Ρότजर...»

«Ο Ρότजर είναι νεκρός. Πέθανε πριν από δύο χρόνια».

Ή η Βερόνικα έκανε ένα κακόγουστο αστείο σε βάρος μου ή ήθελε να εκφράσει με πλάγιο τρόπο μια αλήθεια. Ο Τεντ ήταν που είχε σκοτωθεί στο Αφγανιστάν πριν από δύο χρόνια· ίσως να εννοούσε αυτό.

Μετά από μια παύση είπε: «Ακούγεται τρελό, ε;»

Αποφάσισα να διακινδυνεύσω να φανώ ειλικρινής: «Δεν νομίζω ότι καταλαβαίνω».

«Όχι», είπε η Βερόνικα, δίνοντάς μου ένα μάτσο ασημένια μαχαιροπίρουνα, «δεν θα μπορούσες να καταλάβεις». Ενώ σκού-

πιζα τα μαχαιροπέρουνα και τα έβαζα στο συρτάρι τους, πρόσθεσε: «Μην αισθάνεσαι άσχημα. Κανείς δεν θα το καταλάβαινε. Ή μάλλον δεν είναι ότι κανείς δεν θα το καταλάβαινε, είναι ότι κανείς δεν θα το πίστευε. Μπορώ να φανταστώ τι θα έλεγαν. Ξέρω ότι ήδη με κουτσομπολεύουν. Το τελευταίο που θέλω είναι να με βλέπουν και να λένε: “Να η τρελή η Βερόνικα. Ακούσατε τι είπε ότι συνέβη στον άντρα της;”» Μου έδωσε τα υπόλοιπα μαχαιροπέρουνα και άνοιξε την τάπα του νεροχύτη για να φύγουν τα νερά. Ξεπλένοντας τα χέρια της, ρώτησε: «Έχει μείνει καθόλου κρασί;»

«Υπάρχει λίγο λευκό στο ψυγείο».

«Τέλεια». Ενώ εκείνη πήρε ένα ποτήρι από το ντουλάπι και έφαχνε για το κρασί, εγώ ολοκλήρωσα τα καθήκοντά μου στο σκούπισμα των πιάτων και κρέμασα την πετσέτα. «Λέω να πάω για ύπνο», είπα και στράφηκα προς τη σκάλα.

«Έι!» είπε η Βερόνικα. «Πού πας;»

«Να ξαπλώσω», είπα. «Ήταν μεγάλη η διαδρομή μέχρι εδώ και ο Ρόμπι είναι λίγο ανήσυχος τελευταία... Βγάζει ακόμα δόντια, οπότε θέλω να είμαι εκεί σε περίπτωση που ξυπνήσει».

«Έλα τώρα», είπε η Βερόνικα. «Μην ανέβεις ακόμα. Κάτσε να πιεις ένα ποτήρι κρασί».

«Ευχαριστώ», είπα, «αλλά δεν είμαι πολύ του κρασιού. Το στομάχι μου...»

«Ένα ποτήρι νερό, τότε. Δεν το πιστεύω ότι όλοι έχουν πάει για ύπνο. Δεν είναι ούτε εννιά η ώρα».

«Όλοι είναι πολύ κουρασμένοι», είπα. «Υπάρχει και καλωδιακή...»

«Δεν θέλω να δω τηλεόραση. Θέλω να μιλήσω με κάποιον».

Ήμουν έτοιμος να της απαντήσω ότι υπήρχε και τηλέφωνο, αλλά κάτι στον τόνο της φωνής της, σαν παράπονο, με έκανε να διστάσω. Η Βερόνικα το παρατήρησε και είπε: «Λοιπόν, άκου: Κάνε μου για λίγο παρέα και θα σου πω τι εννοούσα προηγου-

μένως. Θα σου πω τι συνέβη στον Ρότζερ. Δεν γράφεις αλλόκοτες ιστορίες; Πρέπει οπωσδήποτε να το ακούσεις αυτό. Είναι ακριβώς του στιλ σου».

«Πώς είπες;» Δεν ήμουν σίγουρος τι με μπέρδευε περισσότερο: ο αυθόρμητος, ανάλαφρος τρόπος με τον οποίο είχε προσφερθεί να μου πει μια ιστορία που πριν από ούτε πέντε λεπτά επέμενε ότι δεν θα αποκάλυπτε ποτέ — μια ιστορία που μόνο δυσάρεστη μπορεί να ήταν — ή το γεγονός ότι προσφερόταν να μου την πει επιτόπου. Δεν ήμασταν καν φίλοι· είχα προτείνει να σκουπίσω τα πιάτα πριν μάθω ότι θα τα έπλενε εκείνη. Ο μόνος λόγος που της μιλούσα όσο ο καθένας μας εκτελούσε το καθήκον του ήταν από απλή ευγένεια. Δυσκολευόμουν να πιστέψω ότι οι σποραδικές αντιδράσεις μου στον σχεδόν συνεχόμενο μονόλογό της θα μου εξασφάλιζαν το δικαίωμα να ακούσω την ιστορία της.

Προφανώς, όμως, έτσι ήταν. «Αποφάσισα να σου πω τι συνέβη στον Ρότζερ. Έχει περάσει ενάμισης χρόνος και αναρωτιέμαι αν πρέπει να το πω σε κάποιον, ανεξάρτητα από το τι μπορεί να σκεφτεί. Είναι σαν... Είσαι καθολικός;»

«Επισκοπικός».

«Έχετε κι εσείς εξομολόγηση;»

«Ναι».

«Ωραία. Είναι σαν να θέλω να εξομολογηθώ, καταλαβαίνεις; Όχι ότι έκανα κάτι κακό — απλώς έχω ανάγκη να πω φωναχτά τι έγινε. Να ακούσω τον εαυτό μου να το λέει σε κάποιον άλλον».

«Καταλαβαίνω», είπα, «αλλά γιατί σ' εμένα; Γιατί όχι στην Άντι;»

«Η Άντι θα νομίζει ότι τρελάθηκα», είπε η Βερόνικα. «Κι εσύ το ίδιο, μάλλον, αλλά εκείνη είναι μία από τις ελάχιστες φίλες που μου έχουν απομείνει και δεν θα το άντεχα. Αν εσύ με θεωρήσεις θεότρελη, δεν τρέχει και τίποτα. Βασικά, έτυχε να βρεθείς στο σωστό μέρος τη σωστή στιγμή».

«Δεν ανησυχείς μήπως το πω εγώ σε κανέναν;» τη ρώτησα.

«Θα μπορούσες», είπε η Βερόνικα. «Αλλά σου ζητάω να μην το κάνεις».

«Εντάξει», είπα, αφού προηγουμένως σκέφτηκα ότι αν καθόμασταν στο σαλόνι, θα βρισκόμασταν ακριβώς κάτω από το δωμάτιο όπου κοιμόμασταν με την Ανν. Αν ο Ρόμπι έκλαιγε, θα τον άκουγα και θα ανέβαινα τρέχοντας τη σκάλα, προτού κάνει πολλή φασαρία. «Αν είσαι σίγουρη...»

«Μην ανησυχείς», είπε η Βερόνικα, «έτσι κι αλλιώς, δεν θα πιστέψεις αυτά που θα σου πω». Κρατώντας το μπουκάλι του κρασιού στο ένα χέρι και το ποτήρι της στο άλλο, προχώρησε πρώτη, βγήκε από την κουζίνα, διέσχισε την τραπεζαρία και πήγε στο σαλόνι. Εγώ κάθισα στην κουνιστή πολυθρόνα κι εκείνη ακούμπησε το μπουκάλι και το ποτήρι στο χαμηλό τραπέζι μπροστά από τον αφράτο καναπέ με τις άσπρες και μπλε ρίγες. Για μια στιγμή η Βερόνικα κοίταξε τα παράθυρα πάνω από τον καναπέ και ύστερα στράφηκε προς το μέρος μου και είπε: «Ξέρεις κάτι; Πριν ξεκινήσω την ιστορία, λέω να κάνω ένα ντουζ στα γρήγορα. Για να χαλαρώσω. Μη φύγεις. Επιστρέφω αμέσως, δεν θ' αργήσω». Χωρίς άλλη κουβέντα, κατευθύνθηκε στο κάτω μπάνιο, στην άλλη μεριά της σκάλας. Μετά από πολύ λίγο, άκουσα την πόρτα του μπάνιου να κλείνει.

Είχα εκνευριστεί τόσο πολύ, ώστε σηκώθηκα και πήγα να ανέβω τη σκάλα, όταν η περιέργειά μου με έκανε να σταματήσω. Ποτέ μην αρνείσαι να ακούσεις μια ιστορία. Πόσες φορές είχα πει αυτή τη φράση σαν αξίωμα στους φοιτητές μου στο τμήμα Δημιουργικής Γραφής; Και τώρα που μου δινόταν η ευκαιρία να ακούσω μια αφήγηση που υποσχόταν να αποτελέσει τον σπόρο ενός διηγήματος —το λιγότερο, ίσως και μυθιστορήματος— δεν μπορούσα να περιμένω δέκα λεπτά; Γύρισα και κάθισα στην κουνιστή πολυθρόνα.

Δεν περίμενα ότι θα περνούσα έτσι εκείνη τη βραδιά. Η Ανν

κι εγώ είχαμε κάνει ένα πεντάωρο ταξίδι από το σπίτι μας στο Χιούγκεντοτ μέχρι το εξοχικό των φίλων μας, του Χάρλοου και της Άντι, στο Κέιπ Κοντ, σαν δώρο προς τον εαυτό μας —ήταν η δική μας εκδοχή για το ανοιξιάτικο διάλειμμα από τα μαθήματα, που οι φοιτητές μας στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης το περνούσαν στη Φλόριντα και στο Μεξικό— κι επειδή θέλαμε να πάμε με τον Ρόμπι, τον ηλικίας δέκα μηνών γιο μας, σ' αυτό το σπίτι που είχε καταλήξει να σημαίνει τόσο πολλά για μας, το σπίτι όπου είχαν φυτευτεί οι σπόροι του γάμου μας και στο οποίο επιστρέφαμε κάθε τόσο στα χρόνια που μεσολάβησαν από τότε. Ξέραμε ότι θα μας συνόδευε η φίλη μας η Λι, για να ξεφύγει λίγο από το Μανχάταν για ένα τετραήμερο, αλλά δεν είχαμε συνειδητοποιήσει ότι θα έμενε μαζί μας και η Βερόνικα, μέχρι που φτάσαμε στο αμμουδερό δρομάκι μπροστά στο σπίτι και είδαμε παρκαρισμένο το κόκκινο Τζέτα της. Η παρουσία της Βερόνικα μαρτυρούσε την αστείρευτη μεγαλοψυχία της Άντι. Αφότου η Βερόνικα είχε αντικαταστήσει την πρώτη σύζυγο του Ρότζερ Κρόιντον —η σχέση τους ήταν πολύ πιο ταραχώδης και περίπλοκη απ' όσο είχε προσποιηθεί η Βερόνικα— η Άντι ήταν η μόνη από τους φίλους του Ρότζερ που δεν τον εγκατέλειψε· και η αφοσίωσή της ήταν αρκετά μεγάλη ώστε να συμπεριλάβει και την πρώην φοιτήτρια που είχε γίνει αιτία του διαζυγίου του με την Τζοάν. Μετά την εξαφάνιση του Ρότζερ, η Άντι είχε επισκεφτεί τη Βερόνικα και την είχε καλέσει να επισκεφτεί την ίδια και τον Χάρλοου. Όταν της είχα επισημάνει ότι αυτή της η κίνηση θα μπορούσε να θεωρηθεί σαν πράξη ελεημοσύνης —υλικής ή πνευματικής, δεν ήμουν σίγουρος— η Άντι είχε αναστενάξει και είχε πει: «Κατά βάθος η Βερόνικα είναι πολύ γλυκιά. Απλώς έχει περάσει πολλά. Αρνείται να το συζητήσει προς το παρόν, αλλά είναι προφανές πως η κατάσταση ανάμεσα στον Ρότζερ και σ' εκείνη είχε γίνει πολύ άσχημη. Απ' ό,τι έχω καταλάβει, πριν φύγει, ο Ρότζερ είχε πάθει νευρικό κλονισμό και η Βερόνικα έκανε

ό,τι μπορούσε για να τα βγάλει πέρα μαζί του, αλλά δεν της ήταν εύκολο. Νομίζω ότι κατηγορεί τον εαυτό της για την εξαφάνισή του».

Αν και ήταν όντως αλήθεια ότι η Βερόνικα είχε συμπυκνώσει τις εμπειρίες είκοσι χρόνων στο ένα τέταρτο περίπου αυτού του διαστήματος, εγώ δεν συμμεριζόμουν τις συμπονετικές τάσεις της Άντι. Ο λόγος που αντιπαθούσα τη Βερόνικα δεν ήταν ότι μου είχε συμπεριφερθεί άσχημα ή ότι με είχε προσβάλει —για να είμαι ειλικρινής, δεν τη γνώριζα τόσο καλά εξάλλου— ήταν κάτι πιο ασήμαντο φαινομενικά. Είχαμε βρεθεί σε ένα πάρτι του τμήματος Φιλολογίας στο πρώτο εξάμηνο του διδακτορικού της. Είχα μιλήσει για λίγο μαζί της και μου είχε κάνει εντύπωση το γεγονός ότι ήταν, κυριολεκτικά και μεταφορικά, παραστολισμένη για την περίπτωση. Ενώ οι υπόλοιποι στο πάρτι προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να δείχνουν ότι αδιαφορούσαν για τις επισημότητες, η Βερόνικα είχε επιλέξει να φορέσει μαύρη τουαλέτα, ψηλοτάκουκες γόβες και μαργαριταρένιο κολιέ και σκουλαρίκια. Κι ενώ οι παρέες γύρω μας παραπονούνταν για την αδιαφορία των φοιτητών και τους χαμηλούς μισθούς, η συζήτησή μου με τη Βερόνικα περιστράφηκε γύρω από έναν στίχο από ποίημα της Έμιλι Ντίκινσον, που μου είπε ότι την είχε βάλει σε «στοχασμό»: *Είναι μια κλίση του φωτός / που μας συνθίβει σαν σκοπός από καθεδρικό ναό*¹. Κατά τη διάρκεια της σύντομης κουβέντας μας η Βερόνικα ανέφερε ότι είχε αποφοιτήσει —μετ' επαίνου— από το Πένροουζ κι ότι το θέμα της διατριβής της ήταν η Ντίκινσον και ο Χόθορν, και αρχικά απέδωσα το επιτηδευμένο ύφος της στα κατάλοιπα από την τετράχρονη παραμονή της στην άλλη μεριά του ποταμού Χάντσον, όταν τριγύριζε στους διαδρόμους του περρίφημου πανεπιστημίου. Μόλις όμως θυμήθηκα τους φοιτητές

1. Μτφ. του Διονύση Καψάλη, από *Το μέγα ύδωρ* — Συλλογή ποιημάτων της Έμιλι Ντίκινσον, εκδ. Άγγρα.

και τους καθηγητές του Πένροουζ που είχα γνωρίσει πριν από τη Βερόνικα, η σκέψη αυτή εξανεμίστηκε. Αν μη τι άλλο, ήταν πολύ πιο προλεταριακοί από εμάς στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης στο Χιούγκενот, αν και με πολύ πιο επιδεικτικό και αυτάρεσκο τρόπο. Μου είχε περάσει από το μυαλό ότι η Βερόνικα — η οποία τότε μου ήταν γνωστή ως «μια τελειόφοιτη φοιτήτρια» — ζούσε το ιδεώδες που είχε σχηματίσει στη φαντασία της για το πώς θα έπρεπε να είναι ένα πάρτι του διδακτικού προσωπικού του τμήματος Φιλολογίας και περίμενε από μας να ανταποκριθούμε στο όραμά της. Αργότερα, όταν έκανα κάποια δηκτικά σχόλια για εκείνη στην Άνν, η τότε μνηστή μου της έβγαλε το παρατσούκλι «Βερόνικα η Δωρική» και δήλωσε γελώντας ότι απλώς ζήλευα επειδή είχα ανακαλύψει κάποια πιο σνομπ κι από μένα. Η Άνν, που διέθετε παρόμοια μεγαλοψυχία με την Άντι και ήταν καθηγήτρια της Βερόνικα στο μάθημα της Σύγχρονης Αμερικανικής Μυθιστοριογραφίας, συμφώνησε ότι η Βερόνικα είχε μεγάλη ιδέα για τον εαυτό της, αλλά πρόσθεσε ότι τα σχόλιά της στο μάθημα και οι γραπτές εργασίες της φανέρωναν πραγματική οξύτητα πνεύματος. «Δεν είμαι σνομπ», της απάντησα, «απλώς έχω κάποια κριτήρια», και ύστερα άλλαξα θέμα.

(Πάντως, κατά τη διάρκεια του αποψινού δείπνου, όταν η συζήτηση αναλώθηκε αναπόφευκτα στα οφέλη του πολέμου στο Ιράκ, ή μάλλον στην έλλειψή τους — αργότερα μέσα στην εβδομάδα είναι η επέτειος ενός χρόνου από το ξεκίνημά του — η Βερόνικα ήταν παραδόξως σιωπηλή, αποφεύγοντας να πάρει μέρος, αν εξαιρέσουμε κάποια επιδερμικά σχόλια.)

Η ευφυΐα της Βερόνικα είχε τραβήξει την προσοχή του Ρότζερ Κρόιντον από την πρώτη στιγμή. Ο Ρότζερ ήταν η αυθεντία της Βικτωριανής Λογοτεχνίας στο πανεπιστήμιο. Ήταν επίσης ένα από τα πιο καταξιωμένα μέλη του τμήματός μας, έχοντας δημοσιεύσει πάνω από πενήντα άρθρα και μισή ντουζίνα βιβλία, ένα από τα οποία είχε τίτλο *Ο Ντίκενς και η πατρική κληρονομιά* και

ήταν απαραίτητο ανάγνωσμα για τους σπουδαστές του Ντίκενς. Με τέτοια επιτεύγματα απορούσες πραγματικά πώς δεν τον είχε αρπάξει ακόμα κάποιο από τα μεγάλα πανεπιστήμια — μέχρι να γνωρίσεις την Τζοάν. Ο Ρότζερ κι εκείνη ήταν σαν δυο δευτερεύοντες χαρακτήρες από μακροσκελές μυθιστόρημα του Ντίκενς. Το πρόσωπό της ήταν μακρουλό και το πιο έντονο χαρακτηριστικό της ήταν τα μεγάλα, υγρά μάτια της, ενώ το δικό του πρόσωπο ήταν πιο τετράγωνο, με μια μύτη που είχε σπάσει κάποια στιγμή στο παρελθόν. Ενώ εκείνη ήταν ψηλή με φαρδιούς ώμους, εκείνος ήταν κοντός και λεπτός. Εκείνη ντυνόταν με ακριβά ρούχα σχεδιαστών, ενώ εκείνος προτιμούσε τα λευκά πουκάμισα και τα βαμβακερά παντελόνια. Εκείνη διατύπωνε τις προτάσεις της με την προφορά παλιάς πλούσιας οικογένειας του Μανχάταν, κι εκείνος μιλούσε με την ένρινη και τραβηχτή εκφορά της ορεινής Νότιας Καρολίνας. Ήταν γνωστό σε όλους ότι ο γάμος τους δεν ήταν ευτυχισμένος — σύμφωνα με τον Ρότζερ, τουλάχιστον, ο οποίος σπάνια έχανε την ευκαιρία να μεθύσει και να αρχίσει να γκρινιάζει σε όποιον καθόταν να τον ακούσει στα πάρτι που οργάνωναν στο μεγάλο σπίτι τους. Δεν έφτανε ποτέ σε σημείο να μεθύσει αρκετά για να προσδιορίσει συγκεκριμένα την αιτία για τη γενικότερη δυστυχία του, αλλά οι ματιές που έριχνε στην Τζοάν, η οποία στεκόταν αμέριμνη στην άλλη άκρη του δωματίου αγνοώντας τον, δεν άφηναν και πολλές αμφιβολίες. Οι Κρόιντον είχαν ένα παιδί, τον Τεντ, που, απ' ό,τι κατάλαβα από τα μεγαλύτερα σε ηλικία μέλη του τμήματός μας, ήταν «άγριο νιάτο» στην εφηβεία του, αλλά είχε ηρεμήσει αρκετά αφότου κατατάχτηκε στον Στρατό, στα δέκατα όγδοα γενέθλιά του.

Αν και ο Ρότζερ ήταν με διαφορά ο πιο εκδηλωτικός απ' τους δύο, με μια τάση για υπερβολικές χειρονομίες και ηχηρές διακηρύξεις, η Τζοάν έκανε κουμάντο στον γάμο τους. Εκείνης της άρεσε το Χιούγκενот. Ήταν σχετικά κοντά στο Μανχάταν, μιάμιση ώρα αν πήγαινες από τη λεωφόρο ταχείας κυκλοφορίας — έτσι

ώστε μπορούσε άνετα να διατηρήσει επαφή με την οικογένειά της και να κάνει τη ζωή της πηγαίνοντας στο θέατρο και σε γκαλερί, όπως είχε μεγαλώσει— αλλά και αρκετά έξω από την πόλη, για να της δίνει την ικανοποίηση ότι έμενε «στην εξοχή». (Έχω παρατηρήσει ότι, κατά κανόνα, οι κάτοικοι της Νέας Υόρκης θεωρούν «εξοχή» και «επαρχία» ό,τι υπάρχει πέρα από το Γουεσττσέστερ.) Ωστόσο, οποιοσδήποτε έβλεπε το σπίτι των Κρόιντον στην οδό Φάουντερς, ένα πελώριο τριώροφο κτίσμα από πέτρα και ξύλο, σχεδόν έπαυλη —όποιος έβλεπε αυτό που οι Κρόιντον αποκαλούσαν «Οίκο Μπέλβεντιρ» (από το όνομα ενός ήσσονος ζωγράφου που παραθέριζε εκεί πριν από μισό αιώνα), ή πόσο μάλλον όποιος περπατούσε στους φαρδιούς, γυαλισμένους διαδρόμους του, ή στεκόταν στα ψηλοτάβανα δωμάτια, ή κοιτούσε έξω από τα ψηλά παράθυρα τα βουνά πίσω από την κωμόπολη— πιθανότατα θα σκεφτόταν: Αν έτσι είναι η ζωή στην εξοχή, τότε ψήνομαι τρελά. Δεν χρειαζόταν και πολλή φαντασία για να καταλάβεις γιατί η Τζοάν δεν ήταν καθόλου πρόθυμη να εγκαταλείψει ένα τέτοιο σπίτι· και ιδίως όταν μάθαινες πως το μέρος δεν ήταν πάντα σε τέτοια κατάσταση, πως όταν είχαν πάει με τον Ρότζερ στην κωμόπολη, νιόπαντροι τότε, και είχαν βρει το σπίτι να πουλιέται σχεδόν ερειπωμένο, ζήτησαν δάνειο από τον πατέρα της για να το αγοράσουν και ύστερα πέρασαν κυριολεκτικά χρόνια επισκευάζοντάς το για να το επαναφέρουν στο παλιό μεγαλείο του, τότε καταλάβαινες πόσο στενά συνδεδεμένη ήταν μ' εκείνο το μέρος. Στον Οίκο Μπέλβεντιρ είχαν μεγαλώσει τον μοναχογιό τους, εκεί είχε γράψει ο Ρότζερ τα περισσότερα άρθρα του και όλα του τα βιβλία, εκεί δεξιωνόταν η Τζοάν τα μέλη των φιλανθρωπικών και κοινωνικών οργανώσεων στις οποίες ανήκε.

Το σπίτι ήταν ένα εντυπωσιακό και μάλλον ιδιόμορφο κτίριο. Ο πρώτος όροφος ήταν από γκρίζα πέτρα, όπως και τα υπόλοιπα σπίτια στην οδό Φάουντερς, ενώ ο δεύτερος, ο τρίτος και η σοφί-

τα ήταν από ξύλο, που είχε βαφτεί σκούρο καφέ και είχε σκούρα πράσινη τραβέρσα. Οι επάνω όροφοι ήταν γεμάτοι παράθυρα, τα περισσότερα από τα οποία ήταν ψηλά ορθογώνια, με λίγα κυκλικά και ημικυκλικά ανάμεσά τους. Την πρώτη φορά που το είχα δει, μου είχε μείνει στο μυαλό σαν το σπίτι με τα παράθυρα — η φράση μου είχε έρθει αυθόρμητα και είχε σφηνωθεί στη μνήμη μου. Ήξερα ότι η κανονική ονομασία του αρχιτεκτονικού ρυθμού του ήταν Βασίλισσα Άννα, αλλά δεν είμαι σίγουρος τι στοιχεία περιλάμβανε αυτή η περιγραφή (αετώματα, προστέγασμα, μαρκίζες). Από εκείνη την αρχική φορά που το αντίκρισα, το σπίτι μου μετέδωσε μια πολύ παράξενη αίσθηση. Υπάρχουν πολλά σπίτια που η πρόσοψή τους θυμίζει πρόσωπο — τα παράθυρα μοιάζουν με μάτια και η πόρτα με στόμα— αλλά ο Οίκος Μπέλβεντιρ ήταν η μοναδική κατοικία που είχα δει όπου η πρόσοψη θύμιζε πρόσωπο κρυμμένο ανάμεσα στα παράθυρα και τις γωνίες, σχεδόν αθέατο.

Έριξα μια ανυπόμονη ματιά προς το μπάνιο, απ' όπου ακουγόταν αχνά η συνεχόμενη ροή από το ντουζ. Κατά τα άλλα, είχε πει ότι δεν θα αργούσε. Σκέφτηκα για δεύτερη φορά να ανέβω επάνω και να αφήσω και τη Βερόνικα και την ιστορία της. Αν δεν ήταν το γεγονός ότι θα έμενε μόνο για μια-δυο μέρες — όταν τρώγαμε το γλυκό, μας είχε πει ότι την επομένη σκόπευε να πάει στο Πρόβινσταουν και μεθαύριο πιθανώς στη Βοστώνη— και αν αυτή δεν ήταν ίσως η μοναδική μου ευκαιρία να ακούσω την ιστορία, μάλλον θα το είχα κάνει και θα αισθανόμουν ικανοποιημένος με τον εαυτό μου, επειδή θα της είχα δείξει ότι δεν μπορούσε να με εκμεταλλεύεται. Έτσι όπως ήταν η κατάσταση, όμως, η περιέργειά μου υπερίσχυε του εκνευρισμού μου, οπότε σηκώθηκα κι έφυγα από το σαλόνι, διέσχισα την τραπεζαρία και πήγα πάλι στην κουζίνα. Πήρα ένα ποτήρι από το ντουλάπι, το γέμισα με μεταλλικό νερό και πρόσθεσα μια φέτα λεμόνι από μια πλαστική σακούλα στο πάνω ράφι του ψυγείου.